

kendini doğurdu şiirim. Geleneği aramadım ben, hep benimle oldu çünkü.

"ŞİİR, SİYASİ ÇÖZÜMLER ÜRETEMEZ"

■ Kitabımızın ikinci bölümünde yer alan "Kayıp Valiz" şiirlerinin, slogana kaçmadan, derin bir mizahı olan, estetik bir dille kaleme alınmış, hayatı, toplumu ve sistemi sorgulayan bütünlükte, ironik şiirler olduğunu görüyoruz. Sizce halkına ve çağına karşı sorumluluk duymalı mı şair? Bu çaresiz "susmalar" bekleyişinde nereye oturmak gerek şiiri? Ya günümüz şiiri toplumsal kaygıya ne derece yakın?

■ Şiir siyasi çözümler üretilmez. Şiir yol gösterici değildir çünkü reçeteler sunamaz. Şairin siyasi görüşleri, durumu şiirinin içinde gezinir. Yorgun, bezgin değildir şiirin doğası. Şairine göre şahlanır şiir ya da yolunu bir türlü bulamaz. Duygulara boğulmak da değildir şiirin işi. Halkına, çağına, yaşadığı ülkeye, çevreye, dile saygıdır, vefadır, sorumluluktur şairin göstermeye çalıştığı. Duyarsızlıklara karşı durmadır. Susmadığımızın göstergesidir bu uzun fısıltı. İçimizdeki direnişe, karşı duruşa, eleştiriye, düşüncelere sahiplenmedir toplumsal kaygıları dile getirme. Şairden şaire değişir toplumsal duyarlık, ülkesine ve çağına karşı sorumluluk.

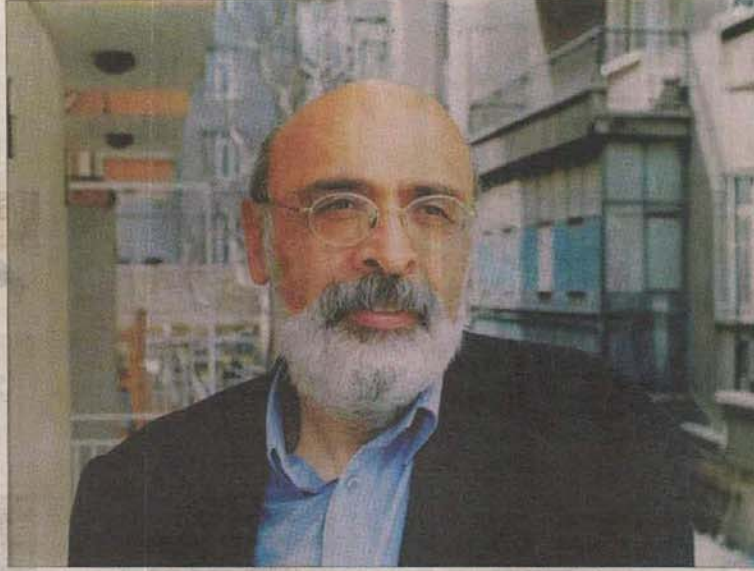
■ Kitabın son bölüm şiirlerinin farklı biçimlerle yazıldığını görüyoruz. Gerçi daha önce bu tür biçim çalışmalarını Merkezkaç adlı kitabımızda da gözlemledik. Örneğin "Seni Bilmem Ama" ve "Eksik Yüz" şiirlerinde sözcükler bazında bloklaşma tekniği kullanılırken Ankara'daki o vahim katliama göndermenin yapıldığı "Arış İtengi" adlı şiirde sözcüklerin ilk harfi saklanıyor. Bu tür biçim çalışmalarınızın sebebi ve şiire katkısı ne?

■ Taşı Sula kitabımdaki "Sivas Acısı", "Kısa Kova", "Yapıcılar Keyfinde" gibi şiirlerim de deneysel. Yeni arayışları, değişik söylemleri, sözü, imgeyi, sözcükleri başka biçimlerle harmanlamaya çalışıyorum. Şiir göze de seslenmeli bence. Okuru şaşırtmak değil ama yeni yolları arayıp bulma örnekleri bu şiirler. Yeni biçimlerle, ufku genişletme çabası, farklı kanallarla yola devam etme isteği bunlar. Bu çabalarımın şiire nasıl bir katkısı olduğunu ben değil okurlar bilebilir ancak. Toplumsal olayların, katliamların acısını betimleyecek sözcük bulmakta giderek daha zorlanıyoruz. Bazen sözcüklerin harfleri de düşüveriyor çaresizlikten. Acıyı içselleştiren bir şiir "Arış İtengi". Hayatımız parçalanıyor, çaresizliğimiz büyüyor; ölüm her an bizi bulabilir, düşler öksüz kalabilir; hep yaralanıyoruz. Harflerin, sözcüklerin çaresizliği durmadan büyüyor, içimizdeki korku, tedirginlik de. İşte Sultanahmet katliamı! Haydi harfler elimizden tutsun da duygularımızı, acımızı, yaktığımız ağıtları şiire dökelim bakalım nasıl dökeceğiz? ■

Yürü Dur Boya/ Gültekin Emre/ Yayıncı Kredi Yayınları/ 104 s.

'Geleneği aramadım, hep benimle oldu çünkü'

Bizlere dilin gurbetinden seslenen Gültekin Emre'nin yeni şiir kitabı "Yürü Dur Boya", duyarsızlıklara karşı susmamak gerektiğini söylerken şairin, bireysel ve toplumsal düş ve kaygılarını dizelerinde damıttığı bir çalışma. Emre'yle "Yürü Dur Boya" hakkında söyleştik.

"Geleneği aramadım ben, hep benimle oldu çünkü" diyor Gültekin Emre.

AYDAN YALÇIN

Yürü Dur Boya'da, "düş" ve "rüya" izlekleri neredeyse kitabın bütün şiirlerine sızmış. Bir şiirinizde geçen "ölüm hep genç, ömür ise çok yaşlı" dizesinden yola çıkarsak Yürü Dur Boya için gerçek hayatta yaşananlar arasında bir gidip gelme, bir arafta kalma hali, bir sayıklamalar kitabı diyebilir miyiz? İlginc bir adı var kitabınızın. Adını nereden aldı Yürü Dur Boya?

■ Bana 1991 O. M. Arıburnu Şiir Ödülü'nü kazandıran kitabımın başlığı Düşkuyusu'dur. Yaşamımda sayıklama her zaman var, rüya görme ve düşünme da. Gerçeğin nerede başladığını, düşün nereye kadar uzandığını, rüyamın ne kadar sürdüğünü kim bilebilir? Düşle gerçek arasında bir salıncakta salıncık duruyoruz. Rüya da göçtü düşlerle birlikte. Eski gerçeklerin yerine yenileri gelip yerleşti. Aynı biçimde eski rüyalar yok artık, yenileri var çünkü. Yeni haritalar, başka çevreler, değişik mekânlar, sonradan öğrenilen diller değişikçe düşler de boyut, biçim değiştirdi. Rüyanın, düşün, geçmişin... içine doğdu şiirler. Kitabın adı ise Gezi Direnişi'ne bir gönderme: Taksim'e birkaç koldan günlerce yürümeye çalışma, sonra o yürüyüşlerin zorla durdurulması, bastırılması... Boşalan meydanlarda, sokaklarda durma eyleminin başlaması... Daha sonra da yürüyen ve duranların ortak eylemi merdivenlerin boyanması... Susarken, susmuş gibi görünürken, susmadığımızın bir göstergesi. Hak ve özgürlüklerin kısıtlanmasına gösterilen onurlu tepkiyi

selamlama benim yapmaya çalıştığım.

"GURBETTE BAŞKA BİR İNSAN OLUNUYOR"

■ "Bir düş gördüm, hemen unuttum. Bir hayat yaşadım, hiç yaşamamışım gibi. Bir kadın sevdim, hâlâ seviyorum. Bir ömrüm oldu, onu harcadım, harcıyorum durmadan." demiştiniz Göç/ük'te. Yeni kitabınızda ise bir şiire "merhaba" derken hayata, geçmişe, anılara ve hatta ölüme merhaba der gibisiniz. İssizlaşan rüyalarına inat "dirilmektir ölmek", "dönmemeli rüyalarından geri" diyorsunuz. Ne değişti o günden bu yana", göç/ük altından kalktı mı şair, ok yolun sonunu göstermiyorsa nereye gösteriyor Gültekin Emre şiirinde?

■ Göç/ük paradoksal bir durum. Göçerken duygular, anılar, geçmiş, mekânlar, aşklar, ölümler, çocukluk da göçüyor. Gurbette başka bir insan olunuyor; neredeyse bir yanı ezik ve eksik. Bir yanıyla geldiği ülkede, öteki yanıyla içinde yaşadığı toplumda. Sabahları bir başka dille işe giderken akşamları anadiline kavuşan bir kişidir göçmen. Çoğu zaman göçük altında kalmış gibi duyumsar insan kendini ülkesinden uzakta. İşte o zaman şiirler boy verir puslu ya da türküler çıkagelir karamsar, çatıları uçmuş, duyguları sarsılıp duran günlerde. Şair ve şiiri her yerde yolculudur imgelere, düşlere. Düş kurma bilinçaltına taht kurmaysa rüya, şiire sarmaşık olmalıdır. Hayat

acılarla, küçük sevinçlerle, günlük kaygılarla, toplumsal kaygılarla, sorunlarla üstüme üstüme geliyor. Bir de buna geçmişin unutulmaz fotoğrafları, yok olan dünyası eklenince, şiirler sınırsız tutunuyor kalemime, yüreğime, ruhuma, günlerime.

■ Şiirlerinizin çokça "günlük dilden" beslendiğini, "geleneğe güçlü bir bağ kurduğunu" görüyoruz. "Dal kırılınca yenin balına neler gelir bakın", "Kurunun yanında yaş da alıp götürürler" ve "Alma mazlumun ahını, neyni" dizeleri örnek gösterebiliriz. "Geleneğe", sizce şiirin olmazsa olmazı mı? Şiiriniz neler katar?

■ Geleneğe kim kendini koparabilmiştir ki diye sormayayım. Çünkü geleneğe sırtını dönen ne çok yazar, şair var. Deyimlerden, atasözlerinden, çocukluğa, gençliğe iyice sinmiş anılardan, yaşananlardan, sararmış fotoğraflardan, unutulmuş seslerden, yitip giden renklerden, ardı arkası kesilmeyen acılardan süzülüp gelir imgeler, imgelerim. Günlük dilden, halk deyişlerinden, manilerden, türkülerden, çarşıların pazarın dilinden, dünya şiirinden ve çağdaş şiirimizle birlikte geçmiş şiirimizden, ayrıca el aldığım onca şairin potansiyelini erimeden, bu alışımdan